

"Fetvanın kazadan farkı, mevzuu âmdir; gayr-ı muayyendir, hem mülzim değil." cümlesini izah eder misiniz?

Fetvanın konusu umumilik arz ettiği için, bütün ümmeti bağlar. Bir de fetvanın konusu belli alanlara ve konulara münhasır değildir. Yani konu bakımından belirgin bir sahası yoktur. Bir zorunluluk veya mecburi bir durum fetvayı tesiri altına alamaz. Fetva verilirken, dış tesirlerin baskısı fetvaya tesir etmemesi gerekir. **Silah ve sulta baskısı ile dinin özüne aykırı olan fetvalar, fetva değildirler.**

Kazanın konusu ise özel ve belirgindir. Belli bir mesele üzerinde hareket eder. Aynı zamanda özelliğinden ve hususiliğinden dolayı ümmeti bağlamaz. Aynı zamanda bir baskı ve dış tesirin dairesinde olduğu için, yani zorunluluk da işin içine girdiği için, burada alınan fetva arızalıdır, sağlıklı ve maslahatlı değildir.

Bu fetvayı arızalı kılan en önemli faktör; iki davalı olan İngiliz ve Anadolu'dan, sadece İngilizlerin baskı ve görüşü dinleniyor. Anadolu'nun görüşü ise dinlenmiyor. Bu da mahkemenin ve kazasının meşruiyetini ortadan kaldırıyor.

Milli Mücadele aleyhine çıkarılan fetvanın gayesi avam Müslümanları milli mücadele aleyhine tahrik içindir. Bu fetvadın bu gaye gayet iyi anlaşılıyor. Bu yüzden İngilizlerin baskısı ile Milli Mücadele aleyhine çıkarılan fetva, fıkıh açısından tam şartları vuku bulmadığı için, bütün ümmeti bağlayıcı bir fetva değildir.

İlgili kısmı okumak için tıklayınız:

- [Tulûât.](#)